

*Митрополит Київський і всієї
України ВОЛОДИМИР*

**Звернення до делегатів
від Української
Православної Церкви
на Помісний Собор РПЦ**

Возлюблені у Господі брати-архієреї, всечесні отці, брати й сестри! Сьогодні, в ці святкові Різдвяні дні, нас переповнює радість, яку приніс на землю Богонемовля Христос. Господь дав нам велику обіцянку, що перебуватиме з нами повсякчас, до кінця віку (Мф. 28:20). Ці слова Христа Спасителя є джерелом невичерпної радості для кожного з нас. І цієї радості ніхто не зможе забрати в нас (Ін. 16:22).

Та цього року наша святкова радість має і тінь смутку. Сорок днів тому спочив у Бозі Престоятель Руської Православної Церкви Святіший Патріарх Московський і всієї Русі Алексій II. Тому і в святкові Різдвяні дні ми підносимо в наших храмах молитву за упокій душі спочилого Перво-святителя. Ми також посилено молимося за майбутнє нашої Церкви. Вже зовсім скоро відбудеться Помісний Собор Руської Православної Церкви, на якому буде обрано нового Патріарха Московського та всієї Русі.

Напередодні Собору ми зібралися в духовному серці Святої Русі, Києво-Печерській Лаврі, щоб піднести нашу спільну молитву до Бога Творця та Промислителя світу. Віримо, що Господь пошле нам Духа Свого Святого, наставить на всяку істину та допоможе у цей відповідальний час виконати Його святу волю.

Сьогодні тут зібралися саме ті люди, яким народ Божий надав священне право в Дусі Святому вирішити майбутнє нашої Церкви. Дійсно, на нас із вами лежить величезна відповідальність за долю всієї Руської Церкви. Історія свідчить, що обрання Престоятеля Церкви — це особлива подія, яка має величезне духовне значення. Віримо, що так станеться і під час обрання майбутнього Патріарха. Господь обере Собі найдостойнішого. Ми ж повинні усвідомити доленосність цього моменту та піднести Христу Спасителю наші гарячі молитви, щоб він не залишив Свою Святу Церкву та відкрив нам Свою святу волю. Про що ми Його молимо нині.

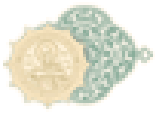
Помісному Собору, за діючим Статутом про управління Руської Православної Церкви, належить вища влада в питаннях віровчення та канонічного устрою. Тому Помісний Собор Руської Православної Церкви має затвердити рішення попередніх Архієрейських Соборів стосовно Української Православної Церкви.

25–27 жовтня 1990 року Архієрейський Собор РПЦ надав Українській Церкві незалежність та самостійність в управлінні, що тоді ж було підтверджено відповідною Грамотою Святішого Патріарха. Статус Української Церкви було закріплено і в новій редакції Статуту про управління Руської Православної Церкви, що була прийнята Ювілейним Архієрейським Собором у серпні 2000 року. У восьмому розділі цього документу Українська Православна Церква визначена як «самокерована з правами широкої автономії». У своєму житті вона керується Грамотою Святішого Патріарха Московського і всієї Русі 1990 року та Статутом Української Православної Церкви, що затверджується її Предстоятелем і схвалюється Московським Патріархом.

Таким чином, уже більше вісімнадцяти років наша Церква існує як незалежна та самокерована. Не буде перебільшенням твердження, що об'ємом своїх прав Українська Православна Церква не поступається сьогодні не тільки Автономним, але й деяким Автокефальним Помісним Церквам. Українська Церква сама обирає свого Предстоятеля. Цей вибір благословляється Московським Патріархом. Ми маємо свій Священний Синод, скликаємо свої Собори, самостійно приймаємо рішення про утворення нових єпархій, зміну їхніх меж та поставлення єпископів. При Священному Синоді діє ціла низка відділів, які відповідають за різні напрямки церковної діяльності.

Упродовж останніх років, завдяки самокерованому статусу нашої Церкви, ми стали свідками відродження традицій її буття. Незалежність Української Православної Церкви дала можливість нашій Церкві стати, за словами апостола, всім для всіх, ні для кого не створюючи перепон ані за політичною, ані за ідеологічною чи будь-якою іншою ознакою.

Найкращим свідченням потенціалу та духовної сили нашої Церкви стали ювілейні урочистості з нагоди 1020-річчя Хрещення Київської Русі, що відбулися минулого року у Києві. В них взяли участь Святіший Вселенський Патріарх Варфоломій, Святіший Патріарх Московський та всієї Русі Алексій, Блаженніший Архієпископ Афінський і всієї Еллади Ієронім, Блаженніший Архієпископ Тіранський і всієї Албанії Анастасій, а також представники всіх Помісних Православних Церков світу. 27–28 липня в урочистих богослужіннях на Володимирській гірці та в Києво-Печерській Лаврі взяли участь близько 150 архієреїв, що прибули до Києва з усього світу. В жовтні 2008 року представники Української Православної Церкви на чолі з її Предстоятелем взяли участь в нараді

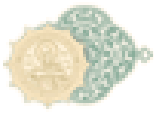

Предстоятелів Помісних Православних Церков на Фанарі. Всі ці події продемонстрували єдність нашої Церкви з усім світовим Православ'ям, сприяли зростанню її авторитету в Україні та світі.

Отже, сьогодні ми можемо з упевненістю казати, що канонічний статус, наданий Українській Православній Церкві вісімнадцять років тому, пройшов випробування часом. Він довів свою ефективність для вирішення нашою Церквою завдань, які стоять перед нею. Надання та збереження цього статусу пов'язані з іменем спочилого Святішого Патріарха Алексія. Саме тому, як зазначив Священний Синод Української Православної Церкви у своєму Зверненні від 20 грудня 2008 року, «здобуття нашою Церквою цього канонічного статусу завжди буде предметом нашої синовньої молитовної відячності Святішому Патріарху Алексію».

На жаль, роки Первосвятительського служіння Святішого Патріарха Алексія стали також і часом трагічних розділень в Українському Православ'ї. Чимало наших братів свідомо вийшли з церковної громади і нині перебувають поза спілкуванням із Вселенським Православ'ям. Кілька тисяч парафій належать до невизнаних угруповань: так званих Київського Патріархату та Української Автокефальної Православної Церкви. Розкол залишається незагоєною раною на тілі нашої Святої Церкви, суттєво шкодить православній місії в сучасній Україні і створює умови для поширення нових релігійних рухів, переважно харизматичного толку. Тому подолання церковного розколу в Україні є для нас сьогодні одним з пріоритетних завдань.

У 2007 році представники УПЦ КП та УАПЦ звернулися до нашої Церкви зі зверненнями, в яких було викладено їхнє бачення шляхів подолання церковних розділень в Україні. У цих документах подолання розколу пов'язується з отриманням Українською Православною Церквою певного вдосконаленого канонічного статусу. У своїх відповідях на вказані звернення Священний Синод нашої Церкви зазначив, що «зміна канонічного статусу Української Православної Церкви можлива лише за умови досягнення єдностайності з цього питання серед єпископату, духовенства та мирян. Натомість в нашій Церкві на сьогодні існують різні точки зору щодо її майбутнього» (Відповідь Священного Синоду Української Православної Церкви на «Звернення Архієрейського Собору УАПЦ до Помісного Собору УПЦ», 16 липня 2008 року). Незважаючи на те, що питання канонічного статусу Української Православної Церкви активно обговорюється вже більше двадцяти років, не існує консолідованої відповіді на це питання. І ми констатуємо цей факт сьогодні, напередодні Помісного Собору Руської Православної Церкви. Цілком очевидно, що й сьогодні в українському церковному народі немає єдностайності щодо оптимального для нашої Церкви канонічного статусу. Тому будь-які остаточні рішення з цього питання, вважаю, будуть зараз

передчасними, проте це не означає, що ми повинні відмовитися від відкритого загально церковного обговорення вказаної проблеми.

Слід визнати, що у жорстких, а часом і жорстоких церковних протистояннях минулих двох десятиліть ми не завжди мали можливість вести діалог з тими братами, які відпали від церковного спілкування, на відповідному богословському рівні. Життя вимагало активних дій та негайного прийняття рішень. Сьогодні конфесійна ситуація в Україні стала більш стабільною. Всі ми втомилися від релігійної ворожнечі. Як свідчать тексти звернень УПЦ КП та УАПЦ, і в наших братів, що перебувають у складі цих конфесій, існує бажання знайти вихід з канонічної ізоляції, в якій вони опинилися. Тому сьогодні ми маємо всі умови для того, щоб спокійно та виважено проаналізувати ситуацію та спробувати знайти оптимальну модель подолання церковного розділення в Україні.

Закликаючи до загальноцерковного обговорення проблем Українського Православ'я, ми повинні уникати тих небезпек, що часто переслідують нас на цьому шляху. Головна з них — це політизація церковного життя. Наша Церква дистанціюється від будь-яких політичних сил. Вона принципово засудила так зване «політичне православ'я», представники якого намагалися принести в Церкву певні політичні ідеології та під її прикриттям фактично займалися політичною пропагандою.

Ми вітаємо прагнення політиків допомогти Церкві в подоланні існуючих церковних розділень, але водночас нагадуємо, що Церква в Україні відділена від держави, і тому допомога держави не повинна перетворюватися на втручання у внутрішні справи Церкви. Як Церква не бере участі в політичному процесі, так і держава не повинна розглядати себе як чинник впливу на внутрішнє церковне життя.

Сьогодні багато розмов іде про те, хто незабаром займе Патріарший Престол. Серед можливих кандидатів говорять і про мене, вбачаючи в мені наступника Святішого Патріарха Алексія.

Однак, щиро дякуючи за таку велику честь, я бажаю стати перед Богом 121-м Митрополитом Київським. А 16-м Патріархом Московським і всієї Русі хай буде той, на кого вкаже Бог та ваш вибір.

Ще раз закликаю всіх вас до гарячої молитви та повного усвідомлення тієї відповідальності, яка лежить на нас із вами. Ми маємо шукати користі для нашої Святої Церкви та наполегливо просити, аби Господь зміцнив нас у служінні Йому. Вірю, що Народжений у Віфлеємі Спаситель світу не залишить нас без Своєї благодатної підтримки у цей історичний момент. Хай нас усіх береже Бог.

17 січня 2009 р.,
Свята Успенська Києво-Печерська Лавра